

ABSTRAKT

Disertační práce se zabývá tématem, jak vedení českých výběrových základních škol přidělují učitele do tříd. Cílem práce bylo vymezit systém přidělování učitelů do tříd na školách uplatňujících diferenciaci žáků a objasnit, dle jakých kritérií se vedení škol při přidělování učitelů do tříd řídí.

V teoretické části bylo vycházeno jak z domácích, tak ze zahraničních zdrojů zabývajících se pojmem diferenciaci žáků v základním vzdělávání a volbou přidělování učitelů do tříd. Diferenciaci žáků byla představena jak z hlediska pozitivních dopadů efektivního vzdělávání podobně schopných žáků, tak z pozice názoru, že prostřednictvím diferenciaci je podporováno nerovné rozřazování žáků do tříd a následné získávání učitelů uplatňujících odlišné nároky a kurikulum. Dále byl představen model diferenciaci žáků, modely přidělování učitelů do tříd a uveden teoretický model znalostí učitele, který byl dále využit v empirické části při stanovení kritérií přidělování učitelů do tříd.

Cílem empirické části bylo popsat reálný způsob přidělování učitelů do tříd vedením v pěti záměrně vybraných školách a objasnit jej v kontextu vnímání samotných učitelů. Zvolen byl design kvalitativního výzkumu a jako výzkumná strategie vícepřípadová studie a zakotvená studie. Sběr dat tvořila obsahová analýza školní dokumentace, rozhovory s řediteli, vedením a učiteli škol a analýza výsledků srovnávacích testů žáků.

Vedení škol přidělují učitele do tříd na základě vlastních kritérií dvěma způsoby, které nejlépe odpovídají koncepcím zkoumaných škol. První způsob představuje vedení škol, která činí rozdíl na základě vlastních kritérií mezi učiteli přidělovanými do výběrových a nevýběrových tříd. Druhý způsob představuje vedení škol, která vybírají do škol dle svých kritérií takové učitele, aby mezi nimi nemuseli již činit rozdíl při přidělování do tříd. V obou případech dochází k záměrnému výběru učitelů do tříd. Učitelé jsou se svým přidělením do tříd spokojeni, i když vnímají u obou typů tříd určité limity.

KLÍČOVÁ SLOVA

Přidělování učitelů, diferenciaci žáků, proces rozhodování, vedení školy, volba ředitele, kritéria výběru, znalosti učitele, vnímání přidělení, vícepřípadová studie, zakotvená teorie, rovný přístup